

Chapter: 1

Q.1 दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडून लिहा.(Any Two) 2

- 1 इतिहास संशोधनामध्ये प्रायोगिक पद्धती, प्रत्यक्ष यांचा अवलंब करणे शक्य नसते.
अ. निरीक्षण ब. कागदपत्र क. यथार्थता ड. अविरत
- 2 आर्केऑलॉजी ऑफ नॉलेज हा ग्रंथ याने लिहिला.
अ. कार्ल मार्क्स ब. मायकेल फुको क. लुसिऑ फेबर ड. व्हॉल्टेअर
- 3 इतिहास संशोधनास साहाय्यभूत होणाऱ्या विविध व संस्था आहेत.
अ. कथा ब. परंपरा क. नोंद ड. ज्ञानशाखा
- 4 इसवी १७३७ मध्ये जर्मनीमधील विद्यापीठाची स्थापना झाली.
अ. स्वतंत्र ब. जर्मन क. गॉटिंगेन ड. दैवी

Q.2 पुढीलपैकी प्रत्येक गटातील चुकीची जोडी ओळखून लिहा.(Any Two) 2

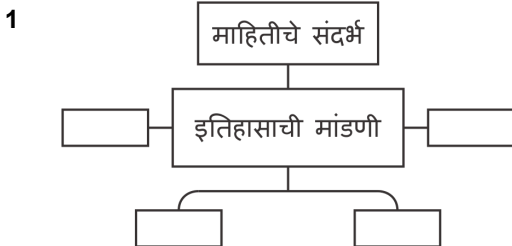
- 1

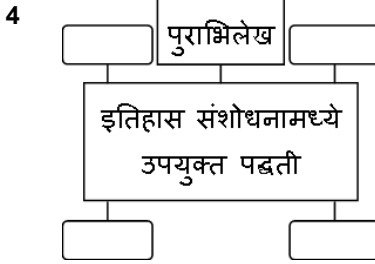
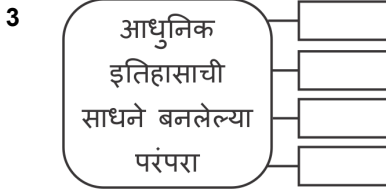
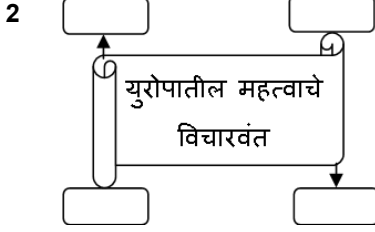
i.	जॉर्ज विल्हेम फ्रेडरिक हेगेल - रिझन इन हिस्टरी
ii.	लिओपोल्ड व्हॉन रॉके - द थिअरी ऑफ प्रॅक्टिस ऑफ हिस्टरी
iii.	हिरोडोटस - द हिस्टरीज
iv.	कार्ल मार्क्स - डिसकोर्स ऑन द मेथड
- 2

i.	रेने देकार्त - डिसकोर्स ऑन द मेथड
ii.	जॉर्ज विल्हेम फ्रेडरिक हेगेल - रिझन इन हिस्टरी
iii.	कार्ल मार्क्स - दास कॅपिटल
iv.	लिओपोल्ड व्हॉन रॉके - आर्केऑलॉजी ऑफ नॉलेज
- 3

i.	हिरोडोटस - ग्रीक इतिहासकार
ii.	व्हॉल्टेअर - फ्रेंच इतिहासकार
iii.	हेगेल - जर्मन तत्वज्ञ
iv.	मायकेल फुको - जर्मन इतिहासकार

Q.3 दिलेली संकल्पनाचित्रे पूर्ण करा.(Any Two) 4

5

लेखक	पुस्तक
.....	डिस्कोर्स ऑन द मेथड
जॉर्ज हेगेल
.....	द सिक्रेट ऑफ वर्ल्ड हिस्टरी
कार्ल मार्क्स
.....	आर्केऑलॉजी ऑफ नॉलेज

Q.4 टीपा लिहा.(Any One)

- 1 द्वंद्ववाद
- 2 अँनल्स प्रणाली

Q.5 पुढील विधाने सकारण स्पष्ट करा.(Any Two)

- 1 इसवी सनाच्या अठराव्या शतकात इतिहासलेखनामध्ये वस्तुनिष्ठतेला महत्त्व दिले गेले.
- 2 फुको यांच्या लेखनपद्धतीला ज्ञानाचे पुरातत्त्व म्हटले आहे.
- 3 इतिहास संशोधनामध्ये प्रायोगिक पद्धती, प्रत्यक्ष निरीक्षण यांचा अवलंब करणे शक्य नसते.
- 4 स्त्रीयांच्या आयुष्याशी निगडित विविध पैलूंचा विचार करणारे संशोधन सुरू झाले.

Q.6 पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.(Any Two)

- 1 लिओपोल्ड व्हॉन रांके यांचा इतिहासविषयक दृष्टिकोन स्पष्ट करा.
- 2 इतिहास संशोधन पद्धत काय आहे?
- 3 व्हॉल्टेअर यांना आधुनिक इतिहासलेखनाचे जनक असे का म्हटले जाते ?